

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Філологія»

Першого рівня вищої освіти

за спеціальністю *035 Філологія*

предметною спеціальністю *035.01 українська мова та література*

освітньою програмою *Лінгвістика та соціальні комунікації*

галузі знань *03 Гуманітарні науки*

Кваліфікація: бакалавр із української мови і літератури

Затверджено Вченою радою
МНУ ім. В.О. Сухомлинського
Голова вченої ради

_____ В. Д. Будаєв

(протокол № __ від «__» 2017 р.)

Освітня програма вводиться в дію з _____ 2017 р.

Ректор _____ / В. Д. Будаєв /

(наказ № __ від «__» _____ 2017 р.)

Миколаїв 2017 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Предметна спеціальність	035.01 українська мова та література
Освітня програма	Лінгвістика та соціальні комунікації
Кваліфікація	бакалавр із української мови і літератури

РОЗРОБЛЕНО І СХВАЛЕНО

Навчально-методичною
комісією філологічного факультету

Протокол №

від «___» _____ 2017 р.

Голова НМК факультету

_____ О. Д. Мхитарян

ПОГОДЖЕНО

Проректор із науково-
педагогічної роботи МНУ

ім. В.О. Сухомлинського

_____ Н. І. Василькова

«___» _____ 2017 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою спеціальності 035 Філологія у складі:

1. Баденкова Вікторія Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського – **гарант програми**;
2. Філатова Оксана Степанівна – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського;
3. Корнієнко Ірина Анатоліївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського

Профіль освітньої програми зі спеціальності № 035 «Філологія» (предметної спеціальності 035.01 українська мова та література освітньої програми Лінгвістика та соціальні комунікації)

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, філологічний факультет, кафедра української мови і літератури
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	ступінь бакалавра, кваліфікація <i>бакалавр із української мови і літератури</i>
Офіційна назва освітньої програми	освітня програма «Філологія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Програма впроваджується з 2017 року
Цикл/рівень	НРК – 6 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQ- LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність державного документу про середню освіту або (та) професійну підготовку встановленого зразка. конкурсний відбір за результатами зовнішнього незалежного оцінювання; зарахування проводиться на загальних умовах вступу
Мова(и) викладання	Українська мова, англійська мова
Термін дії освітньої програми	
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	
2 – Мета освітньої програми	
формування базових навичок і компетентностей фахівця, який володіє достатнім рівнем теоретичної та практичної підготовки в галузі української філології та соціальних комунікацій	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 Філологія, предметної спеціальності 035.01 українська мова та література освітньої програми Лінгвістика та соціальні комунікації (цикл загальної підготовки, цикл професійної підготовки (8:91) вибіркові дисципліни для розширення профілю програми – 25%; практична підготовка - 10 %
Орієнтація освітньої програми	Орієнтація програми – освітньо-професійна. Дисципліни профілю програми базуються на загальновідомих положеннях та результатах сучасних наукових досліджень у галузі гуманітарних наук. Освітня програма орієнтована на професійну діяльність, набуття знань, умінь, інших компетентностей, що безпосередньо стосуються філології. Акцент на вивченні структури основної мови та історії української

	літератури, формування здатності здійснювати інноваційну діяльність у галузі української філології.	
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в гуманітарній галузі, спеціалізації на вищих рівнях. Ключові слова: українська філологія, сучасна наукова парадигма в галузі філології, наукові й науково-педагогічні дослідження, інформаційна й медіаграмотність, кроскультурна компетентність. Мобільність за програмами IREX, UGRAD, ТЕМПУС-ТАСІС, ЕРАЗМУС МУНДУС та ін. – рекомендується, але не є обов'язковими; всі студенти можуть брати участь у спеціальних семінарах разом із учасниками програм.	Сп
Особливості програми	Бакалавр філології підготовлений для роботи в освітній, науковій та літературно-видавничій сфері, у друкованих та електронних засобах масової інформації. Освітня програма передбачає вивчення двох іноземних мов.	
4 – Придатність випускників освітньої програми до працевлаштування та подальшого навчання		
Придатність до працевлаштування	Зміст та структура профілю програми дає змогу отримати знання та навички і працевлаштуватися в державному та приватному секторах у різних сферах діяльності. Види професійної діяльності: - науково-дослідницька діяльність; - педагогічна діяльність; - прикладна діяльність; - проектна діяльність; - організаційно-управлінська діяльність. Фахівець, здатний виконувати зазначені професійні роботи 2444.2 – Філолог 2310.2 – Викладач вищого навчального закладу (код(и) і назва(и) професійної роботи за класифікаційним угрупованням) і може займати первинні посади 2310.2 – Асистент 2351.1 – Молодший науковий співробітник (методи навчання) 2351.2 – Науковий співробітник у галузі методів навчання 2444 – Професіонал у галузі філології, лінгвістики та перекладів 2444.1 – Науковий співробітник (філологія, лінгвістика, переклади) 2444.1 – Філолог-дослідник 2444.2 – Лінгвіст 2444.2 – Філолог 2451 – Професіонал у галузі літератури 2451.1 – Літературознавець 2451.2 – Письменник 2320 24420 – Викладач професійного навчально-виховного закладу 2451.2 – Редактор літературний	
Подальше навчання	можливість продовження навчання за програмою другого циклу вищої освіти (FQ-EHEA, 7 рівня EQF-LLL та 7 рівня НРК): освітньо-професійна програма підготовки магістра філології в галузі гуманітарних наук	
5 – Викладання та оцінювання		
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, професійно-орієнтоване навчання, навчання через виробничу практику. Структура профілю програми складається з лекцій, практичних занять,	

	самостійної роботи дисциплін профілю, підготовка індивідуальних завдань, проходження виробничих практик.
Оцінювання	Оцінювання студентів проводиться на основі аналізу успішності, оцінки якості рішень випускниками задач діяльності, передбачених ОПП, а також рівня сформованості компетентностей для вирішення задач діяльності, які можуть виникнути. Екзамени і заліки з письмовою та усною компонентами, звіти з практик, контрольні роботи, презентації, поточний контроль аудиторної та самостійної роботи, індивідуальні завдання, захист дипломної роботи та практик перед спеціально утвореними комісіями. <i>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та вербальною («зараховано» і «не зараховано»)</i>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми професійної, навчально-виховної, методичної, науково-дослідницької діяльності в галузі філології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань із лінгвістики, теорії та історії літератури, готовність до упровадження освітніх інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1 Здатність до аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2 Комунікація усна та письмова рідною мовою та іноземною.</p> <p>ЗК 3 Дослідницькі навички й уміння.</p> <p>ЗК 4 Міжособистісні навички та командна робота.</p> <p>ЗК 5 Здатність генерувати нові ідеї.</p> <p>ЗК 6 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК 7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, аналізувати інформацію з різних джерел.</p> <p>ЗК 8 Уміння системно-ситуативно застосовувати базові знання на практиці.</p> <p>ЗК 9 Готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>Знання</p> <p>ФК 1 Набуття міцних знань із професійних дисциплін.</p> <p>ФК 2 Знання структури філологічної науки, поділу знань на мовознавчу та літературознавчу складову, усвідомлення специфіки кожної.</p> <p>ФК 3 Володіння знаннями з усіх галузей мовознавства, історії української мови та сучасної української мови.</p> <p>ФК 4 Володіння основними поняттями, концепціями і фактами сучасної мовознавчої і літературознавчої науки.</p> <p>ФК 5 Знання кращих творів вітчизняної і світової літератури.</p> <p>ФК 6 Знання двох іноземних мов.</p> <p>ФК 7 Знання теорії і практики редагування, інформаційна й медіаграмотність.</p> <p>Уміння і навички</p> <p>ФК 8 Володіння професійними якостями філолога.</p> <p>ФК 9 Уміння розробляти й застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній та науковій діяльності.</p> <p>ФК 10 Володіти сучасними методами отримання науково-бібліографічної інформації.</p> <p>ФК 11 Здатність розуміти процеси розвитку мовних і літературних</p>

	<p>процесів, їх зв'язку з суспільством, уміти використовувати ці знання в професійній діяльності.</p> <p>ФК 12 Навички аналізу та інтерпретації гуманітарних текстів.</p> <p>ФК 13 Уміння застосовувати знання на практиці; володіння різноплановими методами і способами перевірки знань з української мови і літератури; уміння організувати різні види перевірки знань, умінь і навичок суб'єктів навчально-виховного процесу.</p> <p>ФК 14 Мати навички наукових досліджень у галузі філології; здатність проводити прикладні дослідження з мовознавства, літературознавства на основі сформованих дослідницьких умінь і навичок.</p> <p>ФК 15 Здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі мовознавства та літературознавства та динаміки їх розвитку, системи методологічних принципів і методичних прийомів дослідження.</p> <p>Комунікація</p> <p>ФК 16 Володіння українською мовою на високому рівні й здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціокультурних явищ.</p> <p>ФК 17 Володіння методологічними прийомами комунікативної поведінки в різних культурних контекстах</p> <p>ФК 18 Здатність здійснювати іншомовну комунікативну діяльність з основної іноземної мови; другої іноземної мови й уміння висловлювати і тлумачити поняття, думки, факти та погляди для реалізації професійних завдань і особистісних намірів.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом мовознавства і літературознавства; знання найважливіших філологічних вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл.</p> <p>Знання історії та культури України, основ філософії, що сприяють формуванню світогляду й соціалізації особистості в суспільстві.</p> <p>Знання основ та історії фундаментальних дисциплін (теоретичні проблеми мовознавства та літературознавства, історії мови, української та світової літератури) як теоретичної бази дослідницької і прикладної діяльності в галузі мовознавства і літературознавства.</p> <p>Володіння українською мовою на високому рівні й здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціокультурних явищ. Осмислення процесу формування основних розділів української мови.</p> <p>Володіти класичними мовами (латина, старослов'янська мова) в обсязі, необхідному для формування філологічної компетентності фахівця.</p> <p>Розуміння місця літературознавства у системі сучасного гуманітарного знання, знання основ літературознавства для аналізу літературних явищ і процесів в українській та зарубіжній літературі.</p> <p>Володіння навичками самостійного аналізу своєрідностей художніх епох, напрямів, течій, видів і жанрів літератури, індивідуальних художніх мов у теоретичному і практичному, синхронічному й діахронічному аспектах, основних видів естетичної комунікації з формулюванням аргументованих висновків. Володіння навичками самостійно обґрунтовувати й здійснювати різнорівневе дослідження літературних творів певної доби; виявляти риси взаємовпливу в українському та світовому літературно-мистецькому контексті.</p> <p>Здатність опанувати ключовими положеннями теорії й методології сучасного порівняльного вивчення літературно-мистецьких явищ.</p> <p>Вільне володіння іноземною мовою й уміння висловлювати і тлумачити</p>

	<p>поняття, думки, факти та погляди в широкому діапазоні соціокультурних контекстів</p> <p>Вміти використовувати професійно профільовані знання для аналізу і інтерпретації художнього, наукового тексту.</p> <p>Здатність до пошуку, оцінювання, інтерпретації та синтезу наукової інформації, отриманої з різних джерел: спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного педагогічного досвіду тощо.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Володіння різноплановими методами і способами перевірки знань із української мови і літератури</p> <p>Здатність до пошуку, оцінювання, інтерпретації та синтезу наукової інформації, отриманої з різних джерел.</p> <p>Здатність виконати редакційно-видавничу підготовку різножанрових видань, їх промоцію на книжковому ринку.</p> <p>Уміння на професійному рівні аналізувати контент сфери масової комунікації відповідно до принципів формування медіакультури аудиторії.</p> <p>Уміння працювати з базами даних та знання етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо).</p> <p>Здатність проведення досліджень на належному рівні. Уміння застосовувати методологічні прийоми наукових досліджень, сучасні методи та методики системного наукового аналізу у сфері української філології.</p> <p>Здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку, основні структурні компоненти та особливості мово- та літературознавчої підготовки студента-філолога, поглиблення знань в окремих галузях філології та належним чином представлену сформованість мовно-літературних компетенцій.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	100% професорсько-викладацького складу, задіяного до викладання циклу дисциплін професійної підготовки, мають наукові ступені за спеціальністю.
Матеріально-технічне забезпечення	Використання комп'ютерних класів з потужними комп'ютерами, об'єднаними у локальні мережі для виходу до Інтернету, та сучасним програмним забезпеченням.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання віртуального навчального середовища Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Авторські розробки професорсько-викладацького складу: підготовка підручників, навчальних посібників та методичних рекомендацій, вказівок для виконання самостійної роботи та підготовки індивідуальних завдань, електронних навчально-методичних комплексів із матеріалами лекцій, практичних занять, проходження практики та підготовки та захисту фахового інноваційного проекту, консультації із викладачами.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Миколаївським національним університетом імені В. О. Сухомлинського та університетами України.....
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх угод між Миколаївським національним університетом імені В. О. Сухомлинського та вищими навчальними закладами країн-партнерів
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачене

2. **Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність**
2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумк. контр.
1	2	3	4
	Обов'язкові компоненти ОП		
НЗП.01	Історія і культура України	3	Зал.
НЗП.02	Філософія	3	Зал.
НЗП.03	Університетські студії	3	Зал.
НЗП.04	Іноземна мова	9	Екз.
	1. 2. Цикл професійної підготовки		
НПП.01	Теорія проблеми мовознавства	6	Екз.
НПП.02	Теорія проблеми літературознавства	6	Екз.
НПП.03	Старослов'янська мова	4	Екз.
НПП.04	Історична граматики української мови	5	Екз.
НПП.05	Історія української літературної мови	3	Зал.
НПП.06	Історія світової літератури	13	Екз.
НПП.07	Сучасна українська літературна мова	34	Екз.
НПП.08	Історія української літератури .	34	Екз.
НПП.09	Фольклорно-етнографічна практика	3	
НПП.10	Інформаційно-евристична практика	3	
НПП.11	Лінгвістична практика	3	
НПП.12	Текстологічна практика	6	
НПП.13	Стажування в засобах масової комунікації	5	
НПП.14	Переддипломна практика	4	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		147	
Вибіркові компоненти ОП			
Вибірковий блок 1			
ВПП.01	Методологія наукових досліджень	3	Зал.
ВПП.02	Практикум з української мови	3	Зал.
ВПП.03	Українська діалектологія	3	Зал.
ВПП.04	Методика навчання мови та літератури	8	Екз.
ВПП.05	Фольклор	3	Зал.
ВПП.06	Стилістика української мови	4	Екз.
ВПП.07	Сучасна українська література	3	Зал.
ВПП. 08	Історія книги	3	Екз.
Вибірковий блок 2			
ВПП.09	Друга іноземна мова	15	Екз.
ВПП.10	Теоретичний і практичний курс іноземної мови	8	Екз.

ВПП.11	Медіакомунікації	4	Екз.
ВПП.12	Організація функціонування інформаційного простору	3	Зал.
Вибірковий блок 3			
ВПП.13	Виразне читання	3	Зал.
ВПП.14	Проблеми українського правопису	3	Зал.
ВПП.15	Фізичне виховання	3	Зал.
ВПП.16	Літературне краєзнавство	3	Зал.
ВПП.17	Вступ до слов'янської філології	3	Зал.
ВПП.18	Українська ономастика	3	Зал.
ВПП.19	Літературознавчий аналіз художнього тексту	3	Зал.
ВПП.20	Мовно-літературна майстерність	4	Зал.
ВПП.21	Іноземна мова	4	Зал.
ВПП.22	Етнолінгвістика та лінгвокультурологія	4	Зал.
ВПП.23	Лінгвістика інтернет-комунікації	4	Зал.
ВПП.24	Риторика та технології вербального впливу	3	Зал.
ВЗП.01	Трудове право та підприємницька діяльність	3	Зал.
ВЗП.02	Сучасні інформаційно-комунікативні технології в галузі філології	3	Зал.
ВПП.25	Теорія і практика редагування	3	Зал.
ВПП.26	Лінгвістика тексту	3	Зал.
ВЗП.03	Соціально-політичні студії (у т.ч. політична лінгвістика)	3	Зал.
ВПП.27	Теорія комунікації	3	Зал.
ВПП.28	Порівняльна граматики східнослов'янських мов	3	Зал.
ВПП.29	Українська література діаспори	3	Зал.
ВПП.30	Сучасна світова література	3	Зал.
ВПП.31	Компаративістика та літературний процес	4	Зал.
ВПП.32	Психолінгвістика	4	Зал.
	Загальний обсяг вибірових компонент:	93	
НПП.15	Комплексний кваліфікаційний іспит з української мови і літератури		
	*		

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів освітньої програми спеціальності 035 Філологія проводиться у формі комплексного кваліфікаційного іспиту з української мови і літератури та захисту дипломної роботи з проблем мовознавства або літературознавства. Кваліфікаційна робота – це самостійне дослідження проблемного філологічного питання з елементами наукового пошуку.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Результат	Обов'язкові дисципліни	Вибіркові дисципліни
-----------	------------------------	----------------------

ти навчання	НЗЛ.01	НЗЛ.02	НЗЛ.03	НПП.01	НПП.02	НПП.03	НПП.04	НПП.05	НПП.06	ВПП.01	ВПП.02	ВПП.03	ВПП.04	ВПП.05	ВПП.06	ВПП.07	ВПП.08	ВПП.09	ВПП.10	ВПП.11	ВПП.12	ВПП.13	ВПП.14
ЗК 1	*			*	*		*		*			*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*
ЗК 2		*				*		*	*		*								*				
ЗК 3				*			*	*	*						*	*	*					*	*
ЗК 4		*																*	*				
ЗК 5	*																						
ЗК 6			*													*			*				
ЗК 7							*									*							
ЗК 8						*		*															
ЗК 9				*					*						*								
ФК 1				*					*						*								
ФК 2					*				*				*	*									
ФК 3										*													
ФК 4						*		*			*												
ФК 5										*													
ФК 6						*		*				*	*	*									
ФК 7																					*	*	
ФК 8				*	*		*				*				*					*	*	*	
ФК 9			*			*		*			*												
ФК 10																*				*			
ФК 11						*		*			*								*	*		*	*
ФК 12												*	*										
ФК 13																	*	*					*
ФК 14																	*	*					
ФК 15																	*	*			*		
ФК 16		*						*			*												
ФК 17	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*

ФК 18

*

*

*

*